

**UNIVERSITATEA DE STAT DE EDUCAȚIE FIZICĂ ȘI SPORT
A REPUBLICII MOLDOVA**

Cu titlu de manuscris
CZU: 372.4.035.6:796.2(478)(043)

SAMOLIUC OLGA

**FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE APLICATIVE LA STUDENȚII
PROFILULUI «EDUCAȚIA PRIMARĂ» ÎN CONȚINUTUL CURSULUI «JOCURI
DINAMICE MOLDOVENEȘTI»**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

REZUMATUL
tezei de doctor în științe ale educației

CHIȘINĂU, 2021

Teza a fost elaborată în Catedra Bazele Teoretice ale Culturii Fizice a Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Conducător științific: **Victor MANOLACHI**, doctor în ped., conf. Univ.

Referenți oficiali:

1. AFTIMICIUC Olga, doctor habilitat în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS;
2. PÂSLARU Vlad, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, Institutul de Filologie Română «B. Petriceicu-Hașdeu»

Membrii Consiliului Științific Specializat:

1. DORGAN Viorel, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS – președintele;
2. BRANITȘE Gheorghe, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS – secretar;
3. BUFTIA Victor, doctor habilitat în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS;
4. KARABET Natalia, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, UPS «I. Creangă»;
5. RÎȘNEAC Boris, doctor în științe pedagogice, profesor universitar, USEFS;
6. TĂBÎRȚĂ Vasile, doctor în științe pedagogice, conferențiar universitar, USEFS;

Susținerea publică a tezei va avea loc la 08.07.2021, ora 10.00, în sesiunea Consiliului Științific Specializat din cadrul Universității de Stat de Educație Fizică și Sport a Republicii Moldova

Adresa: or. Chișinău, str. Andrei Doga, 22.

Rezumatul lucrării și teza de doctorat pot fi consultate la Biblioteca USEFS și pe pagina web a ANACEC (www.cnaa.md).

Rezumatul a fost expediat la 08.06.2021.

Secretar științific
al Consiliului Științific Specializat

BRANITȘE Gheorghe
doctor în ped., conf. univ

Conducător științific

MANOLACHI Victor
doctor în ped., conf. univ

Autor

SAMOLIUC Olga

© Samoliuc Olga, 2021

CUPRINS

Reperete conceptuale ale cercetării	4
«Probleme teoretice și metodice de formare a competențelor profesional-aplicative în rândul studenților cu profil pedagogic prin jocurile dinamice populare moldovenești» (conținutul de bază al capitolului 1)	7
Fundamente organizatorice și metodice și argumentarea utilizării jocurilor dinamice populare moldovenești în formarea competențelor profesional-aplicative în rândul studenților de profil « Educația primară» (conținutul de bază al capitolului 2)	8
Esența conținutului programei și metodele de aplicare a jocurilor dinamice populare moldovenești și eficacitatea acestora (conținutul de bază al capitolului 2)	12
Concluzii generale și recomandări	23
Bibliografie	27
Publicațiile la tema tezei de doctor	29
Adnotare	31

REPERELE CONCEPTUALE ALE CERCETĂRII

Actualitatea temei și importanța problemei abordate. Instituțiile de învățământ superior din Republica Moldova modern, fiind participanți la Procesul de la Bologna, trebuie să asigure în cadrul procesului educațional la disciplina «Educația fizică» o pregătire fizică profesional-aplicativă cu conținut multilateral și cu orientare spre specialitatea aleasă. Cu toate acestea, în ciuda faptului că caracteristicile activității profesionale a absolvenților pot diferenția în mod semnificativ, mijloacele și metodele culturii fizice utilizate în practică, deseori sunt aceleași pentru toate specialitățile [11, 15]. Experiența soluționării problemelor create prin intermediul probelor populare de sport în instituțiile de învățământ superior din țara noastră și din alte țări nu aduce, de asemenea, rezultatul scontat [5, 6, 7, 25].

O situație similară se observă și în sistemul de formare a cadrelor didactice din învățământul primar. Actualmente această categorie de pedagogi, ale căror funcții includ organizarea activităților de cultură fizică a elevilor în cadrul procesului didactic și extradidactic, predominant sub forma de joc, nu posedă într-o măsură suficientă a unui complex de competențe profesionale fizice applicative și pedagogice specifice corespunzătoare. Starea existentă a problemei indică necesitatea modificării paradigmei a învățământului neprofesional de cultură fizică orientat spre formarea conjugată atât a calităților psiho-sociale și fizice de personalitate, cât și pe această bază a competențelor pedagogice profesional-aplicative ale profesorului de clasele primare [2, 8, 9, 24]. Și anume - competențelor în domeniul acelei sfere educaționale de cultură fizică, unde conținutul de bază al acestora este prezentat prin contextul jocului.

În această privință, este necesar să menționăm importanța deosebită a jocurilor dinamice populare, a căror valoare pedagogică este verificată și argumentată de practica seculară a utilizării lor. În toate timpurile, aceste mijloace ale pedagogiei populare au fost eficiente pentru rezolvarea problemelor instructive, educative și asanative orientate spre formarea cunoștințelor, prisetărilor și deprinderilor motrice, calităților fizice și psihosociale, precum și spre structura motivațională a personalității în sistemul activității de cultură fizică. cultivarea calităților morale și volitive, ameliorarea indicatorilor de capacitate fizică, sporirea motivației pentru orele de cultură fizică. Fiind o formațiune educațională de importanță majoră, jocurile dinamice populare rezonază armonios cu mentalitatea populației indigene, tradițiile consolidate, caracteristicile psihofizice ale creatorului lor – poporului [1, 20, 21, 22].

Întrucât jocurile dinamice sunt cele mai eficiente mijloace ale învățământului de cultură fizică pentru copii, studiarea unui curs special bazat pe jocuri dinamice populare poate contribui la obținerea cunoștințelor teoretice speciale și prisetărilor metodice operaționale de către studenții de profil «Educația primară» [4].

Datorită valorii culturale a jocurilor dinamice populare, în procesul învățămîntului neprofesional de cultură fizică, pot fi create condiții favorabile pentru a asigura continuitatea generațiilor, a păstra tradițiile, a stabili legături durabile între cultură și educație, precum și între diferite discipline [3, 17].

Scopul studiului: perfecționarea procesului de formare a competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice la studenții de profil «Educația primară» în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești».

Obiective de cercetare: 1. Studiarea teoriei și practicii de formare a competențelor profesional-aplicative la studenții de profil «Educația primară» în procesul educațional non-profesional de cultură fizică în cadrul ciclului universitar. 2. Evaluarea nivelului competențelor psihofizice profesional-aplicative și pedagogice la studenții de profil « Educația primară» în sistemul conținutului educațional al jocurilor dinamice la disciplina «Educația fizică». 3. Determinarea conținutului al competențelor profesional-aplicative și condițiilor optime de formare ale lor la studenții de profil «Educația primară» în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești». 4. Elaborarea teoretică și fundamentarea experimentală a programei cursului electiv de cultură fizică pe baza jocurilor dinamice populare moldovenești și a metodicii de implementare a acesteia, orientate spre formarea competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice la studenții de profil «Educația primară».

Ipoteza cercetării: elaborarea conținutului educațional al programei cursului electiv de cultură fizică pe baza jocurilor populare moldovenești și metodicii de implementare a acesteia va contribui la sporirea nivelului de eficacitate al formării unei personalități integre a învățătorului de clase primare în contextul competențelor pedagogice profesional-aplicative, dacă:

– vor fi determinate și luate în considerare cunoștințele, abilitățile și calitățile învățătorului de clase primare, care constituie competențele pedagogice profesional-aplicative, formate în procesul de studiere a culturii fizice neprofesionale la instituțiile de învățămînt superior;

– utilizarea conținutului educațional al jocurilor dinamice populare moldovenești se va baza pe influențe pedagogice formative conexe, orientate spre definirea amplă a personalității în contextul psihologico-pedagogic și profesional-aplicațiv.

Metode de cercetare: analiza teoretică și generalizarea datelor din surse literare, metodă arhivistică, clasificare, abstractizare, comparație, inducție, deducție, observare, cercetare socio-pedagogică; evaluarea stării proceselor din sfera cognitivă, motivațională, reglator-volitivă și nivelul rezultatelor activității educaționale și cognitive; experiment pedagogic, metode matematice de prelucrare a datelor statistice.

Caracterul inovativ și originalitatea cercetării constă în elaborarea prevederilor abordărilor sistemice și de activitate în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești», ca bază pentru crearea condițiilor pentru dobândirea treptată în rândul studenților de profil «Educația primară» a cunoștințelor, abilităților/ competențelor și calităților / valorilor, care alcătuiesc triada competențelor pedagogice categoriale – cognitive/ gnostice, operaționale / practice și valorice / personale în domeniul teoriei și metodicii organizării și desfășurării jocurilor dinamice cu copii din ciclul primar.

Principala problemă soluționată: fundamentarea teoretică și practică a programului de formare treptată a competențelor profesional-aplicate, precum și metodologia utilizării jocurilor populare moldovenești în aer liber în procesul de educație fizică neprofesională în rândul studenților cu profil «Educația primară».

Semnificația teoretică a studiului rezidă în faptul că: (1) condițiile pentru formarea competențelor profesional-aplicative și pedagogice conexe au fost determinate și fundamentate teoretic, ca o necesitate obiectivă de perfecționare a conținutului programei de formare a viitorilor învățători de clasele primare, ca fiind aplicabile pe baza unei abordări sistemice și de activitate în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice moldovenești»; (2) a fost determinat conținutul calităților profesional-aplicative fizice și personale, indispensabile unui învățător de clasele primare pentru realizarea cu succes a activității profesional-pedagogice; (3) a fost revizuit și completat conținutul taxonomic, care constituie construcția clasificării jocurilor dinamice; (4) au fost extinse concepțiile despre valoarea istorică, culturală și pedagogică a jocurilor dinamice populare moldovenești.

Semnificația practică a cercetării constă în executarea cu succes a programei cursului electiv de cultură fizică, bazată pe jocurile dinamice populare moldovenești, și metodicii de realizare a acesteia în cadrul studierii culturii fizice neprofesionale, ceea ce poate fi recomandabil pentru implementare la instituțiile specializate de învățământ superior în procesul de formare a personalității învățătorului de clasele primare.

Implementarea rezultatelor cercetării: Programul experimental și metodologia au fost introduse în practica predării disciplinei «Cursuri electiv în educația fizică» la Facultatea de Pedagogie și Psihologie de la Universitatea de Stat din Transnistria n.d. «T.G. Șevcenco».

Cuvinte cheie: competențe, pregătire fizică profesional- aplicativă, Educația primară, educație pedagogică, învățător la clasele primare, educație fizică, jocuri populare moldovenești în aer liber, profesigramă, metodologie, curs electiv.

Structura disertației: introducere, trei capitole, concluzii și recomandări practice, bibliografie din 249 denumiri, 8 anexe, 127 pagini - text de bază, 25 tabele, 10 desene. Rezultatele cercetării sunt publicate în 14 lucrări științifice.

CONȚINUTUL TEZEI

Primul capitol «Probleme teoretice și metodice de formare a competențelor profesional-aplicative în rândul studenților cu profil pedagogic prin jocurile dinamice populare moldovenești» este dedicat studiului particularităților culturologice, istorice și pedagogice ale jocurilor dinamice populare moldovenești, analizei abordărilor existente ale formării competenței de joc în cadrul instruirii fizice neprofesionale a cadrului didactic din învățământul primar.

Analiza și sinteza datelor din surse literare pe tema studiului ne permite să generalizăm experiența multor ani de cercetare în domeniul pedagogiei publice și jocurilor dinamice populare, în special. Este evident că jocul are o natură fenomenală și nu a fost studiat pe deplin în diferite domenii ale științei. Metoda jocului pare a fi multifuncțională și este utilizată cu succes în rezolvarea diverselor probleme pedagogice. Jocurile tradiționale au fost declarate de UNESCO drept parte integrantă a patrimoniului cultural al omenirii, întrucât constituie un mijloc de reproducere a identității culturale a fiecărui popor și contribuie la creșterea diversității culturale.

Jocurile dinamice populare moldovenești cu o existență multiseclară, reflectă particularitățile mentalității poporului, tradițiile oamenilor de mai multe naționalități care trăiesc pe teritoriul Moldovei în muncă, timp liber, afaceri militare, educarea copiilor, conțin elemente de diverse sporturi, sunt disponibile pentru practicienii de diferite vârste și sex. Subiectele și regulile jocurilor dinamice populare moldovenești constituie acel instrument cu care creatorii lui au rezolvat problema în exercițiu. Provenind din necesitatea perfecționării fizice, jocurile tradiționale ale moldovenilor sunt un mijloc valoros de educație fizică, care a urmat întotdeauna progresul, schimbându-se și dezvoltându-se corespunzător în funcție de condițiile existente. Jocurile dinamice moldovenești rămân slab studiate din punctul de vedere al aplicării lor în educația fizică.

În ciuda faptului că sfera educației este foarte conservativă, se distinge, totuși, prin sensibilitatea sa la fenomenele care predomină în societate. Globalizarea și ștergerea granițelor culturale sunt parțial cauza proceselor reversibile, printre care se numără revenirea la valorile tradiționale, cultivarea activă a sporturilor și artei naționale. În acest context, jocurile populare (majoritar cele dinamice) capătă din ce în ce mai multă notorietate și sunt folosite de profesori, fiind urmărite o varietate de obiective. Domeniul de aplicare a jocurilor dinamice populare e unul extins, dar, cu toate acestea, aplicarea programelor și metodelor bazate pe acestea e mai frecventă în instituțiile de învățământ preșcolar și în școlile primare [10, 26]. Multe jocuri dinamice populare poartă caracter de rol și suscită interesul deosebit al copiilor. În mod corespunzător, se realizează anumite ajustări la lista competențelor personalului didactic.

Prioritară este cunoașterea istoriei poporului său, conținutul acestor mijloace, conștientizarea valorii lor, prezența unei anumite experiențe de utilizare a jocurilor dinamice populare, ceea ce contribuie la realizarea eficientă a ideii sedimentate în pedagogia populară [3, 12].

La prima vedere, organizarea și desfășurarea jocurilor dinamice cu copiii din școala primară par a fi simple și se pot baza pe experiența personală a pedagogului și a discipolilor acestuia. Cu toate acestea, gama largă de responsabilități ale unui învățător de școală primară, precum și competența insuficientă în organizarea și desfășurarea jocurilor dinamice, devin adesea motivul refuzului de gestionare a acestei activități. În general, lista competențelor cadrului didactic din școala primară, în ceea ce privește jocurile dinamice, este impresionantă, ceea ce se datorează însuși rolului dirigintei/-lui în viața discipolilor săi. Un învățător de clase primare petrece mult timp cu echipa de elevi, se concentrează pe lucrul cu un singur grup de copii, îi cunoaște și îi înțelege mai bine decât ceilalți pedagogi, ceea ce înseamnă că anume el poate aplica cel mai eficient o varietate de mijloace, poate experimenta, inclusiv cu ajutorul jocurilor dinamice. Acești profesori rămân subiecte importante ale sferei educației primare, capabili să susțină în mod eficient «lumea copilăriei» prin păstrarea și cultivarea subculturii sale de joc, sporirea activității fizice și de joacă a copiilor, promovând îmbunătățirea stării de sănătate, dezvoltarea multilaterală a discipolilor lor, prin crearea unei atmosfere de creație și creativitate în școala primară [16, 19, 23]. Ar fi oportun să presupunem că acest specialist trebuie să posede competențe specifice punctelor de tangență a profesiilor «Învățător de clasele primară», «Pedagog de educație fizică», «Educător într-o instituție de învățământ preșcolar» cu cunoștințe obligatorii în discipline precum «Teoria și metodică educației fizice», «Metodică de predare a jocurilor dinamice», «Igienă educației fizice», «Psihologia educației fizice», «Pedagogia publică». Nu este vorba de majorarea listei deja extinse de responsabilități ale învățătorului. Astăzi, un rol special se atribuie pregătirii eficiente a viitorilor pedagogi în instituțiile de învățământ superior, capabile să ofere absolvenților competențe ce le-ar permite, având un nivel adecvat de cunoștințe și abilități, dorință și conștientizare a importanței planificării, de a organiza și a desfășura jocuri dinamice cu copiii din școala primară.

În capitolul doi «Fundamente organizatorice și metodice și argumentarea utilizării jocurilor dinamice populare moldovenești în formarea competențelor profesional-aplicative în rândul studenților de profil «Educația primară», sunt prezentate organizarea și metodele de cercetare, este efectuată o analiză a stării problemei formării competențelor profesional-aplicative în rândul studenților de profil «Educația primară» în procesul de instruire fizică neprofesională la Universitatea de Stat din Transnistria n.d. «T.G. Șevcenco», sunt prezentate rezultatele muncii privind pregătirea către desfășurarea experimentului pedagogic: elaborarea unei profesiograme speciale pentru învățătorul de clase primare, clasificările jocurilor

dinamice populare moldovenești, argumentarea teoretică a conținutului programei pentru formarea treptată a competențelor profesional-aplicative în rândul studenților de profil «Educația primară» la cursul «Jocuri dinamice populare moldovenești» și metodele de aplicare a jocurilor dinamice populare moldovenești.

Organizarea cercetării a fost realizată în perioada 2014-2018, în patru etape. În prima etapă (2014-2015), a avut loc studiul publicațiilor științifice, documentelor de planificare, literaturii istorice și metodice. La această etapă, au fost analizate informațiile din surse literare, datele cunoscute au fost comparate. În cea de-a doua etapă (2015-2016), a fost evaluată calitatea competenței de joc a studenților de profil «Educația primară», a fost realizată clasificarea jocurilor dinamice populare moldovenești, a fost elaborată profesiograma învățătorului de clase primare (aspectul psihomotor), programa experimentală a cursului electiv și metodică de aplicare a jocurilor dinamice populare moldovenești. În cea de-a treia etapă (2016-2017), a fost efectuat un experiment pedagogic la baza Universitatea de Stat din Transnistria n.d. «T.G. Șevcenco», au fost prelucrate și analizate datele obținute ca urmare a experimentului pedagogic, au fost elaborate recomandări practice. În etapa finală (2017-2018), a fost întocmită disertația candidatului.

Utilizarea mai multor tipuri de sondaje și teste a fost dictată de necesitatea identificării unor eventuale modificări ale nivelului de formare a competențelor profesional-aplicative importante ale studenților de profil «Educația primară»: starea erudiției fizice, nivelul anxietății situaționale, nivelul distribuției atenției, calitatea desfășurării jocului. Sondaje suplimentare au fost, de asemenea, utilizate pentru a evalua calitatea abordării propuse pentru implementarea educației fizice nespeciale în instruirea studenților instituțiilor de învățământ superior. În acest scop, a fost diagnosticată motivația pentru desfășurarea orelor, conform programului și metodicii propuse, s-a stabilit o legătură între ideile studenților despre implementarea orientării profesional-aplicative a orelor de cultură fizică și experimentul realizat. Sondajele studenților de profil «Educația primară», precum și observațiile efectuate în școlile din Tiraspol, au confirmat existența problemei de cercetare indicate, care constă într-un nivel redus de formare a competențelor profesional-aplicative ale absolvenților: lipsa cunoștințelor și abilităților necesare pentru desfășurarea jocurilor dinamice cu copii de vârstă școlară primară. Sondajul a relevat, de asemenea, dorința majorității studenților de a studia jocurile dinamice populare moldovenești.

Clasificarea elaborată de noi a jocurilor dinamice populare moldovenești corespunde realizărilor contemporane în domeniul culturii fizice, pedagogiei, fiziologiei, psihologiei și face posibilă utilizarea mai eficientă a jocurilor dinamice populare moldovenești în viața de zi cu zi, în instituțiile de învățământ preșcolar, școlar, secundar special, învățământ superior și suplimentar. În clasificarea jocurilor dinamice populare moldovenești, se evidențiază noi grupuri

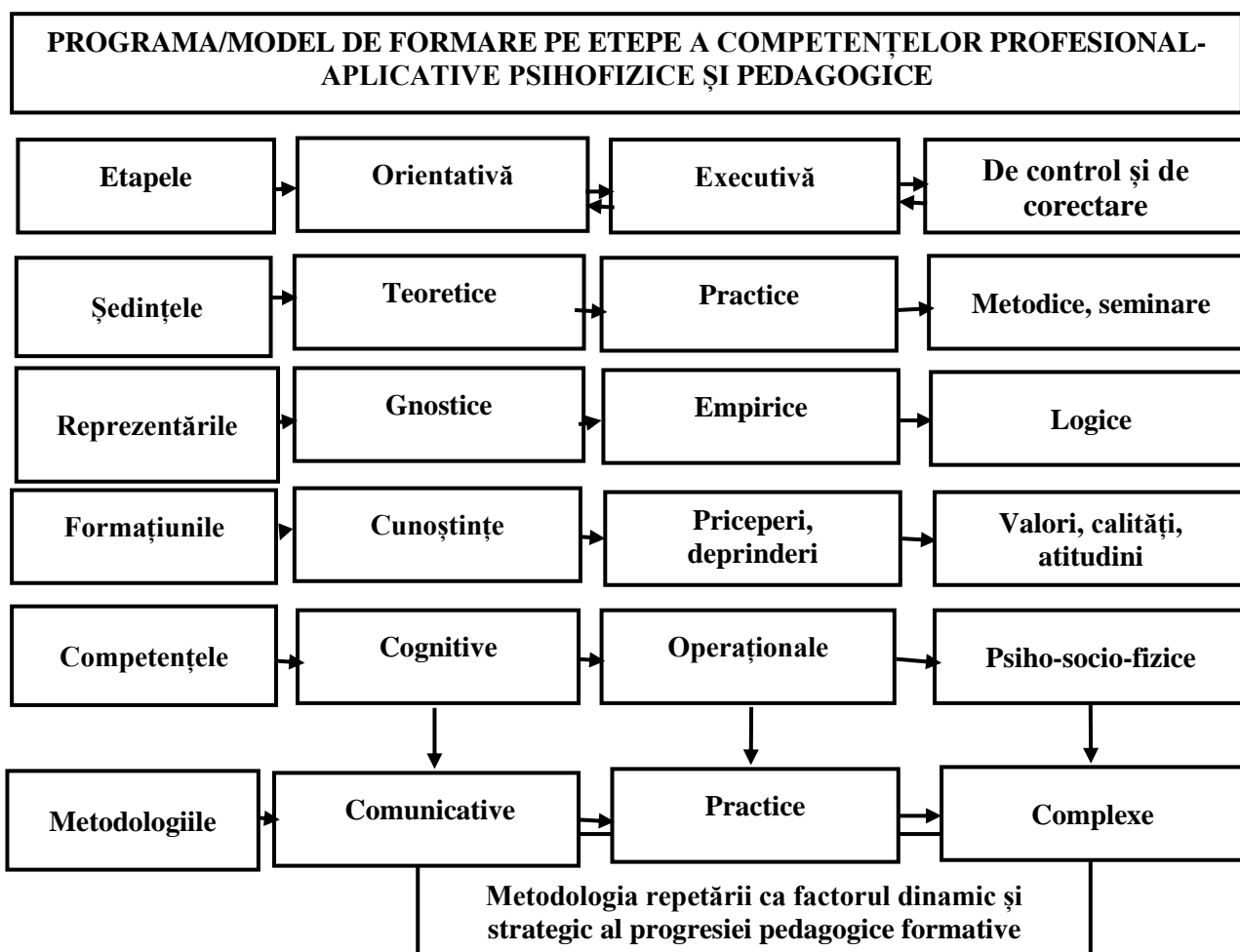
care nu au fost incluse anterior în alte clasificări: în funcție de minimumul necesar de participanți la joc, conform metodei de dezvoltare a calităților fizice, după educarea calităților personale și dobândirea cunoștințelor în procesul de joc.

Activitatea unui învățător din ciclul primar, conform componentelor elaborate ale profesiogramei, care constituie un suport la profesiograma «învățătorul», presupune nivelul necesar de pregătire psihomotorie. Cele mai importante calități psihomotorii ale unui profesor de școală primară includ rezistența generală, capacitatea de a regla frecvența și durata inhalării și expirației în procesul de vorbire, puterea relativă a mușchilor picioarelor, spatelui, gâtului, abdomenului, flexibilitatea articulației ale coloanei vertebrale, umerului și umărului, viteza de mișcare și reacție, precizie și viteză însușirii a mișcărilor de coordonare complexă.

Rezultatele analizei teoretice și generarea literaturii științifice și speciale, studierea conținutului de programe și proiectarea pedagogică în sistemul de pregătire a specialiștilor în domeniul culturii fizice, care vizează formarea competențelor psihofizice de personalitate și competențelor pedagogice, ne permite să menționăm o anumită construire treptată a procesului educațional. În elaborarea programei/model de conținut educațional al cursului activ la disciplina «Cultura fizică» pentru studenții profilului «Educația primară», am acceptat unele dintre prevederile de bază ale construcției conceptuale de formare pe etape a competențelor profesionale pedagogice propuse de S. N. Danail și coaut., (2015).

Pe baza modificării și adaptării acestor dispoziții, în contextul pregătirii fizice profesional-aplicative și pedagogice fizice, elaborat un program/model de formare a calităților psihofizice profesional-aplicative de personalitate și competențelor pedagogice la studenții de profil «Educația primară» în cadrul cursului elective la disciplina «Cultură fizică» (figura 2.1).

Programa elaborată cuprinde 3 etape de bază - orientativă, executivă, de control și corectare, care vizează formele adecvate de organizare ale sesiunilor teoretice, practice și metodice și proiecțiile ale lor la nivelul reprezentărilor cheie / categorii - gnostice, empirice și logice, ce se realizează sub formă de categorii relevante, cum ar fi cunoștințe – priceperi și deprinderi – valori, calități, relații. Ca urmare a influențelor metodologice comunicative, practice și complexe pe baza unui factor strategico-dinamic de repetare / antrenare cu scop determinat, se formează principalele categorii de competențe - cognitive / gnostice, operaționale și socio-psihofizice, care în unitatea lor constituie competență integrativă profesională pedagogică.

Figura 2.1. Programa de formare pe etape a competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice în cadrul cursului electiv (modificată și adaptată după modelul S.N. Danail și coaut., (2015).

Pe baza programei propuse, a fost determinată construcția tehnologică a formării calităților psihofizice profesional-aplicative și a competențelor pedagogice, care includ predispozițiile de scop, componentele corespunzătoare ale procesului educațional, conținutul materialului didactic, metodele de implementare a acestuia, mijloacele de impact pedagogic, formele de organizare ale ședințelor și rezultatele așteptate/finalitățile (Fig.2.2.).

SCOPUL STRATEGIC	<ul style="list-style-type: none"> •Formarea culturii fizice a personalității •Formarea competențelor psihofizice și pedagogice profesional-aplicative
COMPONENTELE ADECVATE ALE PROCESULUI EDUCAȚIONAL	<ul style="list-style-type: none"> •informaționale •operaționale •motivaționale
CONȚINUTUL MATERIEI DIDACTICE	<ul style="list-style-type: none"> •teoretic •practic •metodic •empiric
MIJLOACELE ALE IMPACTULUI PEDAGOGIC	<ul style="list-style-type: none"> •jocuri dinamice populare voldoveneșni •educație fizică •educație fizică aplicativă
METODJLOGII DE REALIZARE	<ul style="list-style-type: none"> •de joc, de competiție, comunicativ •exercițiului strict reglementat •exercițiului constructiv
FORMELE DE ORGANIZARE A PROCESULUI	<ul style="list-style-type: none"> •practice și practico-metodice •teoretice/prelegeri și seminare
REZULTATELE AȘTEPTATE FINALITĂȚILE	<ul style="list-style-type: none"> •competențele profesional-aplicative psihofizice și pedagogice •cultura fizică de personalitate • structură motivațională a personalității în activitățile de cultură fizică

Figura 2.2. Construcția tehnologică a procesului de formare a calităților psihofizice profesional-aplicative și a competențelor pedagogice în baza aplicării jocurilor dinamice

Al treilea capitol «Esența conținutului programei și metodele de aplicare a jocurilor dinamice populare moldovenești și eficacitatea acestora» descrie programa experimentală a cursului electiv de cultură fizică «Jocurile dinamice populare moldovenești», metodică aplicării jocurilor dinamice populare moldovenești în programa cursului și prezintă rezultatele implementării lor în practică. Reieșind din necesitatea formării treptate a competențelor profesional-aplicative ale studenților de profil «Educația primară», conținutul educațional al cursului electiv de cultură fizică a fost divizat în prelegeri, lecții de laborator, seminare, lecții metodico- practice, practice și activități independente. Fiecare dintre tipurile de lecții trebuia să dețină propria sarcină educațională. Astfel, au fost efectuate modificări ale structurii și conținutului disciplinei (Tabelul 3.1., 3.2.)

Tabelul 3.1. Volumul general al orelor la cursul electiv

Semestru	Oră academică						Activități independente	Formă de evaluare finală
	Conținut	prelegeri	lecții metodic-practice	lecții practice	lecții de laborator	seminare		
III	68	10	36		14	8	4	Colocviu tehnic
IV	66	8		36	14	8	6	Colocviu
Total	134	18	36	36	28	16	10	

Tabelul 3.2. Succesiunea orelor cursului electiv

Nr. d/o	Tipul lecției	Tema
semestrul I		
1	Prelegere	Introducere. Cultura fizică în instituțiile de învățământ superior. Instrucțiuni privind tehnica securității.
2	Seminare	Evaluarea nivelului de formare a calităților profesional-aplicative personale și cognitive
3-5		Evaluarea calității desfășurării jocului dinamic
6	Prelegeri	Istoria culturii fizice a poporului moldovenesc. Semnificația culturală și pedagogică a jocurilor dinamice populare moldovenești.
7		Trăsături anatomice și fiziologice ale copiilor de vârstă școlară primară
8, 9		Jocul în realizarea educației fizice a copiilor de vârstă școlară primară.
10	Lecții de laborator	Evaluarea densității totale și motorii a activităților de joc
11		Diagnosticul oboselii în timpul jocurilor dinamice prin semne externe, reacția sistemelor respirator și cardiovascular la solicitare fizică.
12		Metodica de dozare a activității fizice în jocurile dinamice
13,14		Metodica de întocmire a seturilor de gimnastică igienică în formă de joc prevăzute pentru regimul școlar de zi al unui elev din ciclul primar
15, 16		Acordarea ajutorului premedical în cazul eventualelor traume în procesul lecției de joc
17-34	Lecții practico-metodice	Metodica desfășurării jocurilor dinamice moldovenești
semestrul II		
1-2	Prelegeri	Diagnosticarea și aplicarea măsurilor corective în procesul didactic prin intermediul jocurilor dinamice.
3-4		Organizarea și desfășurarea lecțiilor de joc
5	Lecții de laborator	Evaluarea densității totale și motorii a activităților de joc
6		Diagnosticul oboselii în timpul jocurilor dinamice prin semne externe, reacția sistemelor respirator și cardiovascular la solicitare fizică.
7		Metodica de dozare a activității fizice în jocurile dinamice

8,9		Metodica de întocmire a seturilor de gimnastică igienică în formă de joc prevăzute pentru regimul școlar de zi al unui elev din ciclul primar
10,11		Acordarea ajutorului premedical în cazul eventualelor traume în procesul lecției de joc
12-29	Lecții practice	Desfășurarea jocurilor dinamice moldovenești
30	Seminare	Evaluarea nivelului de formare a calităților profesional-aplicative personale și cognitive
31, 32,33		Evaluarea calității desfășurării jocului dinamic

Pe baza profesiogramei a învățătorului din ciclul primar și a conținutului jocurilor dinamice populare moldovenești, în metodică experimentală, fiecare joc a vizat formarea simultană a mai multor calități personale ale participanților (Tabelul 3.3.).

Tabelul 3.3. Corespunderea calităților afișate în jocurile dinamice populare moldovenești cu calitățile personale, ce asigură succesul activității profesionale a pedagogului

CPI (calități profesionale importante)	Jocuri dinamice populare moldovenești care vizează formarea CPI	Particularități ale condițiilor jocului, acțiunilor și mișcărilor jucătorilor
Observarea Atenția	«Steagul», «Ciocănitoea», «Crabii și crevetele», «Ultima pereche fugă», «Atinge mingea!», «Lupii, oile și ciobanul», «Între două focuri», «Vânătorul, vrabia și albina», «De-a trupe», «Leapșa», «Dracul șchiop», «Dansul indian», «Minge rostogolită», «Oina în cerc», «Patru porți», «Băți», «Prinde bastonul!», «Încet, încet – departe ajungi!».	Jocuri care necesită o reacție rapidă la schimbarea condițiilor, abilitatea de a-și stabili tactica acțiunilor
Precizia	«Atinge mingea!», «Lupii, oile și ciobanul», «Între două focuri», «Dansul indian», «Minge rostogolită», «Oina în cerc», «Patru porți», «Băți», «Prinde bastonul!», «Încet, încet – departe ajungi!».	Jocul cu obiecte (minge, baston), unde este necesară precizia în efectuarea acțiunilor jocului, precum și precauția
Răbdarea, abilitatea de a-și restabili rapid capacitatea de muncă	«Vânătorul, vrabia și albina», «De-a trupe», «Leapșa», «Dracul șchiop», «Patru porți».	Jocuri de combatere a oboselii
Onestitate, decență, principialitate	«Steagul», «Ciocănitoea», «Crabii și crevetele», «Ultima pereche fugă», «Atinge mingea!», «Lupii, oile și ciobanul», «Între două focuri», «Vânătorul, vrabia și albina», «De-a trupe», «Leapșa», «Dracul șchiop», «Dansul indian», «Minge rostogolită», «Oina în cerc», «Patru porți», «Băți», «Prinde bastonul!», «Încet, încet – departe ajungi!».	Jocuri care presupun interacțiune, colaborare și concurență în limitele regulilor.
Organizare, responsabilitate		
Finalitate		
Sensibilitate, atenție față de oameni		
Atitudine plină de tact		
Perseverență		
Autocontrol		
Comunicabilitate		
Creativitate	«Atinge mingea!», «Lupii, oile și ciobanul»,	Jocuri în care este necesar

Flexibilitatea gândirii	«Între două focuri», «Vânătorul, vrabia și albina», «De-a trupe», «Leapșa», «Dracul șchiop», «Dansul indian», «Minge rostogolită», «Oina în cerc», «Patru porți».	de găsi, în mod repetat, o nouă soluție pentru situația creată în timpul jocului.
Capacitatea de a cointeresa, de a conduce	«Lupii, oile și ciobanul», «De-a trupe», «Minge rostogolită», «Patru porți».	Jocuri de echipă, ce presupun conducerea unui colectiv, acționând ca căpitan, în care se insistă asupra tacticii jocului
Gradul ridicat de responsabilitate personală	«Steagul», «Ciocăniroare», «Crabii și crevetele», «Ultima pereche fuge», «Lupii, oile și ciobanul», «Între două focuri », «Vânătorul, vrabia și albina», «De-a trupe», «Minge rostogolită», «Oina în cerc», «Patru porți», «Băți».	Jocuri de echipă în care este necesar să se ia decizii pentru ceilalți jucători, ținând cont de interesele lor
Artistism	«Dracul șchiop».	Joc cu parte introductivă (numărătoare, strigătură).

Ca parte a cursului electiv «Jocurile dinamice populare moldovenești» pentru studenții de profil «Educația primară», a fost elaborată o metodică experimentală, bazată pe 18 jocuri dinamice populare moldovenești (Tabelul 3.4.).

Tabelul 3.4. Metodica aplicării jocurilor dinamice populare moldovenești în programa unui curs electiv de cultură fizică

Nr. orei în semestru		Denumirea jocului	Caracteristicile jocului					
			Intensitatea jocului			Metoda de dezvoltare a calităților fizice		
s. I	s. II		inferioară	medie	superioară	Interval-standard	Interval-alternativ	Variabil-continuu
17	12	«Închet, Închet – departe ajunji!»	*					
18	13	«Prinde bastonul!»	*					
19	14	«Băt»	*					
20	15	«Steagul»		*		*		
21	16	«Ciocăniroarea»		*		*		
22	17	«Crabii și crevețele»		*		*		
23	18	«Ultima pereche fuge»		*			*	
24	19	«Atinge mingea!»		*			*	
25	20	«Lupii, oile și păstor»		*				*
26	21	«Între două focuri»		*				*
27	22	«Vânătorul, vrabia și albina»			*		*	
28	23	«De-a trupe»			*		*	
29	24	«Leapșa»			*		*	
30	25	«Dracul șchiop»			*		*	
31	26	«Dansul indian»			*			*
32	27	«Oina un cerc»			*			*
33	28	«Mingea rostogolite»			*			*
34	29	«Patru porți»			*			*

Eficacitatea programei cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» și metodicii aplicării jocurilor dinamice populare moldovenești în formarea competențelor profesional-aplicative este confirmată prin rezultatele testelor și sondajelor. În conformitate cu etapele formării competențelor în procesul de educație fizică neprofesională a viitorilor învățători din ciclul primar, la începutul și la sfârșitul experimentului a fost evaluată calitatea pregătirii teoretice și metodice a studenților ca urmare a activităților educaționale și cognitive. Deci, nivelul cunoștințelor studenților despre cultura fizică tradițională a poporului moldovenesc, până la aplicarea metodicii, era unul redus. Majoritatea studenților au reușit să răspundă corect doar la o singură întrebare din cinci propuse. Întrebările referitoare la metodica organizării orelor de educație fizică s-au dovedit a fi dificile pentru studenți la începutul cursului. Numărul mediu de răspunsuri corecte este 1-2. Conform rezultatelor sondajelor finale, în grupul experimental nivelul cunoștințelor profesional-aplicative a crescut. O parte semnificativă din studenți a răspuns corect la majoritatea întrebărilor. Rezultatele în grupurile experimentale și de control sunt în mod cert diferite ($p < 0,01$), modificările din grupul experimental în timpul experimentului sunt, de asemenea, autentice (Tabelul 3.5.).

Tabelul 3.5. Indicatori ai nivelului de pregătire teoretică și metodică a studenților

Etapa experimentului	Grupul experimental (n=24)		Grupul de control (n=22)		Criteriul-U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
La începutul experimentului	1,53	520,5	1,63	560,5	220,5	>0,05
La sfârșitul experimentului	4,83	807	3,6	274	21	<0,01

*Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

După ce studenții au participat la jocurile dinamice populare moldovenești ca jucători sub îndrumarea unui profesor, participanții la experiment au avut ocazia să acționeze în rol de conducător al unui joc dinamic și ca jucător sub îndrumarea amicilor săi. Studentele din grupul experimental au petrecut practica pedagogică, analizându-și realizările și eșecurile, precum și observând succesele și erorile altor studenți. Această experiență, precum au demonstrat sondajele, a contribuit la reducerea semnificativă a anxietății situaționale, ceea ce relevă încrederea în sine și în cunoștințele proprii, demonstrează pregătirea profesional-aplicativă ca rezultat al orelor în baza unei programe și metodici speciale. Un număr impunător de ore de joc pe parcursul semestrului, nevoia de a manifesta atenție în timpul jocului în ritmul vitezei momentelor de joc și a entuziasmului, au avut un efect pozitiv asupra nivelului de distribuire a atenției - o calitate necesară, din punct de vedere profesional, unui pedagog din ciclul primar.

Sondajele au arătat o creștere semnificativă a acestui indicator în rândul studentelor grupului experimental în timpul experimentului.

Participând la lecțiile de joc în rolul de elev și de învățător, studentele au avut ocazia să se transpună în diverse situații pedagogice, cu care se confruntă toți participanții la procesul educațional sub forma nesupunerii elevilor, momentelor imprevizibile în relația dintre copii și pedagog, precum și în colectivul de școlari. Analiza situațiilor pedagogice a avut drept scop revizuirea ideilor lor despre reflecția profesorului. Ca rezultat, după finalizarea experimentului, acești studenți au prezentat modificări semnificative în sondajul «Situații pedagogice» (Tabelul 3.6.).

Tabelul 3.6. Rezultatele sondajelor și testării studentelor după finalizarea experimentului

Indicatori	Grupul experimental (n=24)		Grupul de control (n=22)		Criteriu I-U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Nivelul situaționale anxietății	2,26	334,5	2,9	746,5	34,5	<0,01
Nivelul de distribuție a atenției	48,5	490,5	49,9	590,5	190,5	>0,05
«Situații pedagogice»	4,7	797,5	4,0	283,5	30,5	<0,01

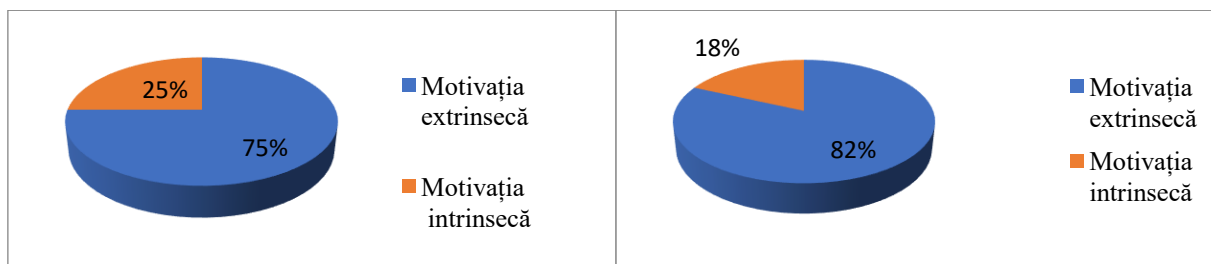
* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158 (0,01)

Sondajul studenților în scopul determinării tipului predominant de motivație pentru orele de cultură fizică la instituția de învățământ superior, a demonstrat prevalarea motivației «extrinseci» asupra celei «intrinseci» în grupurile experimentale și de control (Tabelul 3.7, Fig. 3.1.). Acest fapt sugerează că eforturile studenților sunt concentrate pe obținerea notei, ei nu înțeleg pe deplin obiectivele disciplinei și beneficiile exercițiului fizic. Motivația extrinsecă a studenților poate fi rezultatul ineficienței metodicii aplicate.

Tabelul 3.7. Indicatori de orientare a motivației educaționale a studentelor la începutul experimentului

Indicatorii motivației (%)	Grupul experimental (n=24)	Grupul de control (n=22)	Criteriul ϕ^* Fisher	Autenticitatea diferențelor
«extrinsecă»	75	81,8	0,562	P >0,05
«intrinsecă»	25	18,2		

Diferențele sunt autentice atunci când $\phi=1,64$ (0,05), 2,31 (0,01)

A.

B.

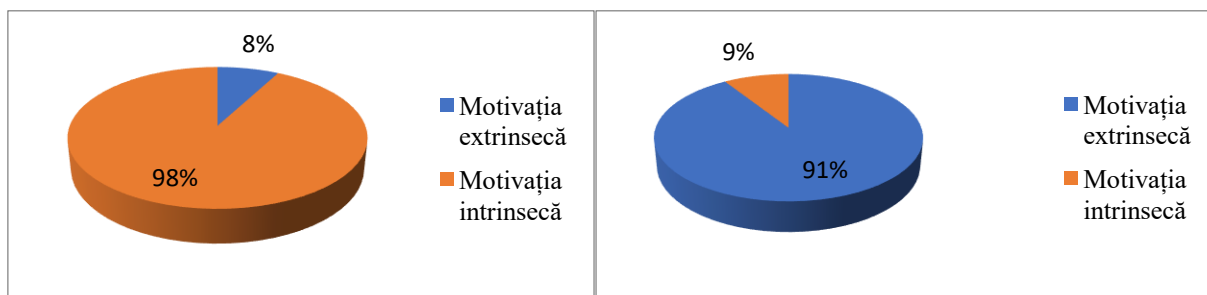
Fig. 3.1. Indicators de orientare a motivației educaționale a studenților înainte de experiment: A - indicatori ai grupului experimental; B - indicatori ai grupului de control.

În timpul experimentului, motivația «intrinsecă» pentru educația fizică a devenit predominantă în rândul studenților (Tabelul 3.8, Fig. 3.2.). Diferențele dintre grupurile experimentale și cele de control sunt autentice statistic după aplicarea metodei Fisher ($p < 0,01$). Prezența motivelor interne vorbește despre coincidența dorințelor studenților și conținutul materiei, precum și despre suscitarea emoțiilor pozitive în procesul educațional, conștientizarea importanței orelor pentru dezvoltarea personală. Motivația «intrinsecă» poate fi comparată cu nivelul creativ și potențial de dezvoltare a culturii fizice a personalității studentului (conform V. I. Iliinici, 2005). Utilizarea jocurilor dinamice populare moldovenești în cadrul cursului electiv, precum și programa modernizată propusă, au contribuit astfel la producerea unor schimbări interne în personalitatea studenților. Motivația sporită pentru încadrarea în exerciții fizice poate fi transformată în activitate sportivă în timpul organizării lucrului extraauditiv, extracurricular și extrașcolar cu copiii.

Tabelul 3.8. Indicators de orientare a motivației educaționale a studenților după finalizarea experimentului

Indicatorii motivației (%)	Grupul experimental (n=24)	Grupul de control (n=22)	Criteriul ϕ^* Fisher	Autenticitatea diferențelor
«extrinsecă»	8,3	90,9	6,586	P< 0,01
«intrinsecă»	97,7	9,1		

Diferențele sunt autentice atunci când $\phi=1,64$ (0,05), 2,31 (0,01)

A.

B.

Fig. 3.2. Indicators de orientare a motivației educaționale a studenților după finalizarea experimentului: A - indicatori ai grupului experimental; B - indicatori ai grupului de control.

Diagnosticarea stării psihologice a studentelor implicate în cercetări, conform metodei SAD (Stare generală, Activitate, Dispoziție), a arătat că majoritatea participanților, atât în grupurile experimentale, cât și în grupurile de control, au manifestat stare proastă de spirit și activitate redusă la orele de cultură fizică, în ciuda nivelului optim de bunăstare. Cu alte cuvinte, deși studenții sunt dispuși să îndeplinească sarcinile fizice, conținutul orei de cultură fizică nu corespunde așteptărilor lor și nu contribuie la ridicarea dispoziției și sporirea activității. În grupul experimental, la începutul anului de învățământ, bunăstarea studenților a fost evaluată la 6,0 puncte, activitatea – 4,3 puncte, dispoziția – 4,3 puncte. Valorile celor doi indicatori din grupul de control sunt apropiate de rezultatele grupului experimental (respectiv, Stare generală – 6,0 puncte, activitate – 4,4 puncte, dispoziție – 4,5 puncte). Atunci când se evaluează rezultatele acestui test, este necesar să se acorde atenție raportului celor trei indicatori și modificării acestuia sub influența eforturilor pedagogice (Tabelul 3.9).

Tabelul 3.9. Indicatori de diagnosticare a stării psihologice a studentelor la începutul experimentului

Indicatori	Grupul experimental (n=24)		Grupul de control (n=22)		Criteriul-U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Stare generală	6,0	567	6,0	511	261	> 0,05
Activitate	4,3	574,5	4,4	506,5	253,5	> 0,05
Dispoziție	4,3	446	4,5	636	146	<0,01

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

După finalizarea experimentului pedagogic, participanții au fost din nou supuși diagnosticării stării psihologice. Conform rezultatelor sondajului, în grupul experimental a fost relevată o creștere semnificativă a doi indicatori. În ciuda faptului că bunăstarea a rămas la nivelul înregistrat înainte de începerea experimentului (6,0 puncte), au crescut indicatorii activității - 6,2 puncte și dispoziției - 6,5 puncte. Trebuie de menționat, de asemenea, și fondul emoțional extern înalt în timpul orelor, manifestat prin consimțirea pozitivă, în rândul studenților grupului experimental, a propunerilor de a participa la următorul joc dinamic. Pentru comparație, indicatorii grupului de control au diferit semnificativ de indicatorii grupului experimental și nu s-au modificat essential, comparativ cu începutul experimentului. Deci, conform rezultatelor experimentului, nivelul bunăstării studentelor din grupul de control a înregistrat 6,0 puncte, al activității - 4,65 puncte, dispoziției - 4,6 puncte (Tabelul 3.10).

3.10. Indicatori de diagnosticarea stării psihologice a studentelor după finalizarea experimentului

Indicatori	Grupul experimental (n=24)		Grupul de control (n=22)		Criteriul - U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Stare generală	6,0	624	6,0	457	204	> 0,05
Activitate	6,2	828	4,65	253	0	<0,01
Dispoziție	6,5	828	4,6	253	0	<0,01

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

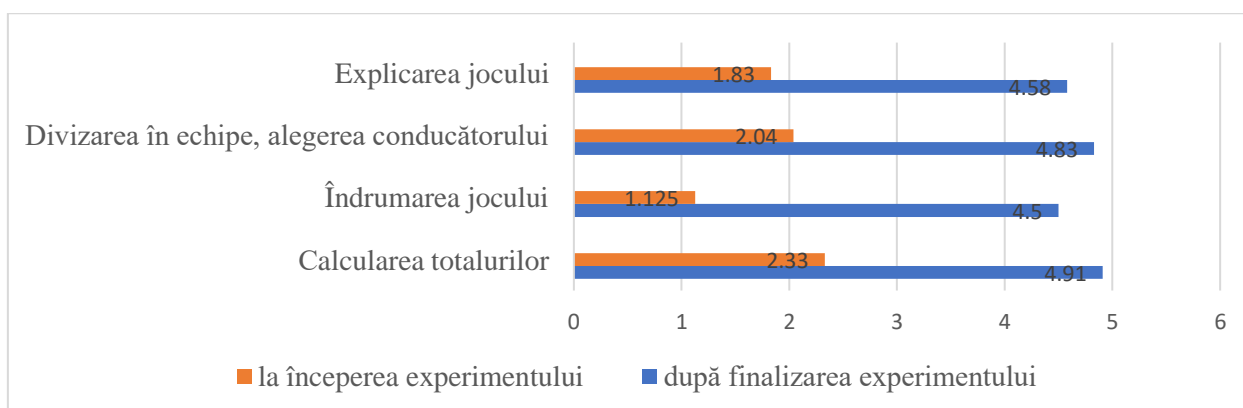
Competența principală, formată în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» a fost capacitatea de a desfășura jocuri dinamice cu copiii de vârstă școlară primară. Până la începerea experimentului, studenții au organizat jocuri dinamice simple, cunoscute de ei. Calitatea organizării a fost evaluată de profesor, în conformitate cu baremul elaborat și prezentat în programă. Astfel, în domeniul metodicii de organizare a jocurilor dinamice, atât în rândul studenților grupului experimental, cât și celor din grupul de control, au fost semnalate lipsuri de cunoștințe și abilități. Acestea se reflectă prin incapacitatea de a alege un conducător, de a împărți în echipe, de a raționa obiectiv și rapid în timpul jocului, precum și de a rezuma rezultatele jocului, de a gestiona activitatea grupului, de a selecta un joc menit să soluționeze anumite probleme de instruire sau educaționale. Pe aceste poziții, studenții ambelor grupuri au dat dovadă de incompetență similară.

În al doilea semestru, studenților li s-a oferit, de asemenea, posibilitatea de a desfășura în mod independent o lecție de joc cu grupul. Ca rezultat al muncii efectuate în decursul anului de învățământ, orientate spre asimilarea de către studenții din grupul experimental a cunoștințelor teoretice și metodice, abilităților, calităților cognitive și personale, care stau la baza competențelor unui învățător din școala primară în domeniul desfășurării jocurilor dinamice cu copiii de vârstă școlară primară, aceștia au demonstrat o îmbunătățire semnificativă a indicatorilor ($P < 0,01$). De asemenea, comparând evaluările desfășurării jocurile dinamice în grupul experimental și cel de control, se observă o diferență autentică ($P < 0,01$) (Tabelul 3.11, Fig. 3.3.).

Tabelul 3.11. Indicatori ai calității desfășurării jocului dinamic

Etapa experimentului	Grupul experimental (n=24)		Grupul de control (n=22)		Criteriul- U	P
	media	suma rangurilor	media	suma rangurilor		
Începutul experimentului	2,16	553,5	2,22	527,5	253,5	>0,05
Sfârșitul experimentului	4,79	825,5	2,86	255,5	2,5	<0,01

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

Fig. 3.3. Modificarea indicatorilor de calitate ai unei lecții de joc pe baza rezultatelor unui experiment pedagogic (punctaj)

Conform rezultatelor sondajului realizat înaintea experimentului, studenții au demonstrat un nivel mediu de însemnătate a cursului electiv în formarea profesională a unui specialist (Tabelul 3.12.). Cu alte cuvinte, studenții consideră această disciplină ca fiind una secundară pentru pedagogi și, în absența acesteia în programă, nu se așteaptă la schimbări majore în calitatea pregătirii lor profesionale. La rândul său, legătura redusă dintre programă, metodică și competențe poate avea un impact negativ asupra motivației pentru studiu.

Tabelul 3.12. Indicatori ai însemnătății cursului electiv în formarea profesională a studenților la începutul experimentului

Grupul participanților	Media	Suma rangurilor	U	P
Grupul experimental (n=24)	5,54	620,5	269,5	> 0,05
Grupul de control (n=22)	5,72	654,5		

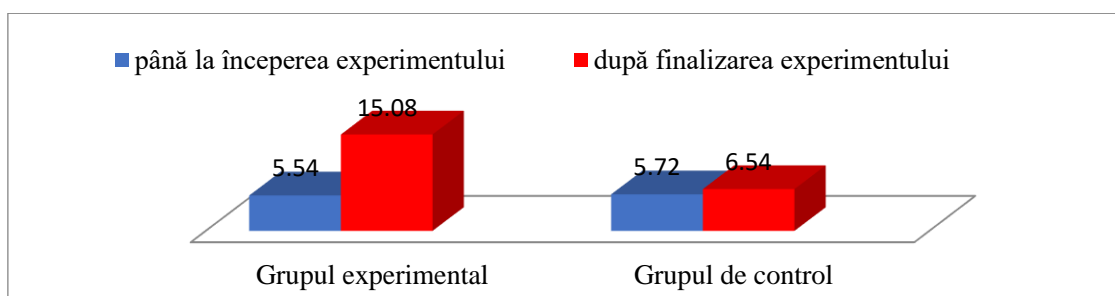
* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

Evaluând indicatorii însemnătății disciplinei «Cultura fizică» pentru pregătirea profesională a studenților după aplicarea metodicii experimentale, poate fi observată o dinamică pozitivă. În grupul experimental, disciplina «Cultura fizică» este înalt apreciată. Studenții consideră utilă disciplina aceasta în pregătirea lor profesională. Diferența dintre grupul experimental și cel de control este autentică statistic ($p < 0,01$) (Tabelul 3.13; Fig. 3.4.).

Tabelul 3.13. Indicatori ai însemnătății cursului electiv în formarea profesională a studenților după finalizarea experimentului

Grupul participanților	Media	Suma rangurilor	Criteriul-U	P
Grupul experimental (n=24)	15,0	825	3	<0,01
Grupul de control (n=22)	6,5	256		

* Diferențele sunt autentice atunci când $U \leq 188$ (0,05), 158(0,01)

Fig.3.4. Modificarea indicatorilor (punctelor) însemnătății cursului electiv în formarea profesională a studenților în perioada desfășurării experimentului pedagogic.

Astfel, pe baza opiniei studenților participanți la experiment, se poate afirma că metoda propusă în cadrul programei experimentale cu aplicarea jocurilor dinamice populare moldovenești contribuie la formarea cunoștințelor și abilităților necesare în profesia aleasă, adică are o orientare profesional-aplicativă.

Rezultatele experimentului pedagogic confirmă ipoteza prezentată la începutul cercetării. Datorită schimbării formei și conținutului orelor de educație fizică ale celor care studiază specialitatea «Instruire pedagogică», profilul de formare «Educație primară», orientării culturale și profesionale a metodicii aplicării jocurilor dinamice populare moldovenești, sunt înregistrate schimbări calitative la nivelul competențelor profesional-aplicative. Participarea la jocurile dinamice populare moldovenești a avut un efect pozitiv asupra activității și stării de spirit a studenților, s-a îmbunătățit indicatorul nivelului de distribuție a atenției. Lecțiile metodico-practice, practice, de laborator, prelegerile, seminarele și lucrul independent, organizate conform programei, au contribuit la creșterea motivației pentru orele de cultură fizică, orientarea lor profesional-aplicativă. Utilizarea metodicii în cadrul programei experimentale a contribuit la dezvoltarea unor calități importante din punct de vedere profesional ale cadrelor didactice din învățământul primar, precum: pregătirea teoretică și metodică pentru desfășurarea orelor de joc, capacitatea de a aplica cunoștințele dobândite în practică, demonstrând, totodată, încrederea în sine datorită nivelului scăzut de anxietate situațională.

CONCLUZII GENERALE ȘI RECOMANDĂRI

1. Rezultatele analizei și generalizării teoriei și practicii formării competențelor profesional-aplicative la studenții de profilul «Educația primară» în procesul învățământului neprofesional universitar de cultură fizică de educație fizică ne demonstrează prezența deficitului de cunoaștere în acest domeniu. Elaborările existente nu iau în considerare un aspect important al activităților profesionale ale viitoarelor profesori de școală primară, ca abilitatea de a organiza și de a desfășura jocuri dinamice. Abordarea problemei în contextul competențelor pedagogice de joc la profesorii de școală primară indică necesitatea de a crea condiții pentru formarea cunoștințelor și abilităților conexe în domeniul educației fizice ale elevilor, permițându-le să rezolve sarcini instructive, educative și asanative la nivelul corespunzător prin conținuturi educaționale ale jocurilor dinamice.

2. Studiarea conținutului și caracterului jocurilor dinamice populare moldovenești ne permită să afirmăm valoarea lor incontestabilă, ca o componentă de bază a culturii fizice, ca un sistem pedagogic primordial al acesteia în planul filogenetic și ontogenetic pentru formarea personalității. Ca o parte integrantă a unei culturi generale, jocurile dinamice populare sunt legate în mod inextricabil de activitățile cognitive, de muncă, comunicative și recreativ-sportive ale populației autohtone din Republica Moldova. Aceasta este o legătură cu istoria, tradițiile, mentalitatea, folclorul și experiența în activitățile educaționale ale generației tinere, experiența care arată o perspectivă exclusiv de ridicată pentru a utiliza jocuri în pedagogie, inclusiv în educația profesională și non-profesională de cultură fizică.

3. Evaluarea nivelului competențelor psihofizice și profesional-aplicative pedagogice la studentele profilului «Educația primară» indică o importantă majoră a problemei abordate. Majoritatea covârșitoare a absolvenților învățământului primar demonstrează un nivel scăzut de cunoștințe în domeniul teoriei și metodicei jocurilor dinamice, nu posedă abilitățile de a selecta și de a desfășura jocurile dinamice, au reprezentări destul de îndepărtate de natura și conținutul față de jocuri dinamice populare moldovenești. După cum au demonstrat observațiile, competența insuficientă asupra organizării și desfășurării jocurilor dinamice devine adesea motivul refuzului de a efectua această activitate. Conform rezultatelor sondajului, studentele (85%) au demonstrat un interes deosebit pentru studierea fondurilor de pedagogie populară, inclusive jocurilor dinamice populare (100%) în scopul sporirii nivelului competențelor profesionale-pedagogice (100%).

4. Se relevă necesitatea extinderii competenței cadrelor didactice din învățământul primar în domeniul educației fizice a elevilor, ceea ce le permite să rezolve sarcinile educaționale, educaționale și recreative la nivelul corespunzător cu ajutorul jocurilor dinamice moldovenești prin:

– dobândirea cunoștințelor științifice, biologice și pedagogice în domeniul educației fizice a copiilor de vârstă școlară primară și al culturii fizice tradiționale a poporului moldovenesc;

– apropierea abilităților care asigură aplicarea practică a jocurilor dinamice populare moldovenești în activități profesionale;

– formarea calităților personale și cognitive necesare pentru înfăptuirea la nivelul adecvat a activității de cultură fizică și desfășurarea orelor de joc cu copii de vârstă școlară primară.

5. Teoretic este argumentat faptul că pentru formarea competențelor profesional-aplicative la studentele profilului «Educația primară» în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» trebuie să fie acceptată abordarea funcțională și sistemico-structurală. Procesul educațional trebuie să aibă un caracter etapizat cu obținerea consecventă a competențelor pedagogice gnostice (cunoștințe), profesional-aplicative (priceperi și deprinderi) și integrale/de personalitate (calități/abilități) în cadrul conținutului corespunzător al tehnologiei pedagogice, care ar trebui să se bazeze pe obiective strategice generale pedagogice și pe obiective specifice ale culturii fizice și pe componente adecvate ale procesului educațional, conținutul materialului educațional, mijloacele de impact pedagogic, metodele de realizare precum și forma complexă de organizare a procesului didactic.

6. Rezultatele analizei teoretice și abordării profesiografice în contextul activității pedagogice a profesorului la clasele primare au permis identificarea principalilor factori psihofizici care constituie baza profesiogramei, dezvoltarea/formarea ai căror contribuie la sporirea eficacității în soluționarea sarcinilor profesionale. Aceasta se referă la menținerea de lungă durată pozelor și pozițiilor șezând, stînd, eforturi de comunicare verbală, lucrul de durată și constant cu documente care necesită manifestarea rezistenței generale, forței în regim de rezistență a mușchilor abdominali, picioarelor, spatelui și gâtului, flexibilitatea coloanei vertebrale, articulațiilor șoldului și umărului. Iar pentru activitățile specifice de jocuri didactice - viteza mișcărilor, viteza reacției, precizia și viteza de executare a acțiunilor de coordonare complexă, capacitatea de a coordona frecvența respiratorie și durata respirațiilor și a expirațiilor.

7. În cadrul studiului a fost realizată clasificarea jocurilor dinamice populare moldovenești, luând în considerare 17 criterii, care conțin 79 de grupuri de jocuri dinamice populare moldovenești. De asemenea, au fost identificate noi criterii de clasificare, care nu au fost utilizate anterior, și anume: gruparea jocurilor în funcție de minimul necesar de participanți la joc și metoda de dezvoltare a calităților fizice, precum și educarea calităților personale și dobândirea cunoștințelor în timpul jocului. În baza profesogramei elaborate și obiectivelor strategice a fost efectuată o evaluare și selecție a 18 jocuri dinamice populare de conținut adecvat, orientate spre formarea cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor profesional-

aplicative, calităților psihofizice de personalitate ca componentele de bază a competențelor pedagogice ale profesorului pentru realizarea activităților de joc cu elevii din clasele primare.

8. Programa / modelul elaborat al cursului electiv pentru cultura fizică «Jocuri dinamice populare moldovenești» pentru studentele profilului «Educația primară», prezentată prin componentele prelegeri, ședințele practico-metodice, practice, de laborator, seminar și activitățile independente, asigură condițiile de formare treptată a competențelor pe etape: etapa de formare a bazei orientative a acțiunilor / activităților: etapa executivă – realizarea practică a sarcinilor pedagogice; etapa de control și corectare - analiza și evaluarea procesului de realizare.

Secvența de utilizare a jocurilor este determinată de valorile intensității scăzute, medii și ridicate a eforturilor fizice și de metodele specifice corespunzătoare pentru formarea calităților psihofizice și a priceperilor motrice – a exercițiului cu intervalul standard și cu intervalul variat în cadrul a 36 de ore de joc.

9. Ca urmare a experimentului pedagogic:

a – a fost demonstrată eficacitatea cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» pentru formarea la studentele de profil «Educația primară» a unor competențe profesional-aplicative precum: cunoașterea bazelor științifico-biologice și pedagogice ale educației fizice a copiilor de vârstă școlară primară și a culturii fizice tradiționale a poporului moldovenesc ($p < 0,01$), abilitatea de a desfășura jocuri dinamice populare moldovenești la nivelul cuvenit ($p < 0,01$), posesia unei serii de calități importante din punct de vedere profesional sub forma unui nivel redus de anxietate situațională, capacitatea de a demonstra emoții pozitive ($p < 0,01$), capacitatea de a manifesta răbdare, respectarea principiilor, sensibilitate, tact, perseverență, pricepera de a cointeresa și de a se distinge prin responsabilitate personală conform rezultatelor sondajului «Situații pedagogice» ($p < 0,01$);

b – s-a constatat că introducerea cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești» a contribuit la creșterea motivației studenților pentru orele de cultură fizică de la instituția de învățământ superior ($p < 0,01$), iar conținutul cursului corespundea concepțiilor studenților cu privire la pregătirea profesional-aplicativă necesară ($p < 0,01$);

c – a fost soluționată problema cercetării, care constă în determinarea condițiilor de îmbunătățire a calității competențelor profesional-aplicative ale studenților de profil «Învățământul primar», formate în procesul de studiere a culturii fizice neprofesionale cu aplicarea jocurilor dinamice populare moldovenești.

Astfel se poate afirma că aplicarea, în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești», a programei de formare pe etape a competențelor bazate pe cunoștințe despre calitățile importante ale învățătorului de clasele primare și particularitățile tipologice ale jocurilor

dinamice populare moldovenești, poate fi eficientă pentru sporirea nivelului competențelor profesional-aplicative la studenții de profil «Educația primară».

În baza celor expuse anterior, au fost elaborate următoarele **recomandări practice:**

Pentru profesorii de cultură fizică de la instituțiile de învățământ superior:

1. Învățământul non-profesional de cultură fizică a viitorilor profesori de școală primară ar trebui să contribuie la formarea unor competențe importante profesional-aplicative în domeniul organizării și desfășurării jocurilor dinamice populare, fiind baza viitoarei reușiri profesionale pentru rezolvarea sarcinilor pedagogice, pentru sprijinirea în mod eficient "lumei copilăriei" cu păstrarea și formarea subculturii de joc la copii, pentru sporirea activismului fizic și de joc a școlărilor și pentru promovarea dezvoltării multilaterale a personalității copilului într-o atmosferă de creativitate în școala primară.

2. La universitățile Republicii Moldova, pentru studenții de la specializările pedagogice de profil, conținutul programei cursului activ în cadrul disciplinei «Educația fizică» să fie completat cu: prelegeri pentru elucidarea aspectelor ce țin de teoria jocului și de istoria culturii fizice a poporului moldovenesc; cu lecții de laborator pentru a studia metodele de monitorizare a activităților de jocuri; ședințele practice-metodice și practice pentru însușirea temeinică a abilităților pentru organizarea și desfășurarea jocurilor dinamice populare moldovenești și formarea nivelului înalt al calităților socio-psiho-fizice de personalitate necesare pedagogului pentru activitatea profesională reușită.

Pentru cercetătorii științifici:

1. Să promoveze cunoștințe noi despre cultura fizică tradițională a Republicii Moldova: să studieze faptele istorice, conținutul mijloacelor ale educației fizice a poporului moldovenesc și caracteristicile lor unice. 2. Evaluarea în mod regulat nivelul de competență de joc al profesorilor de școală primară; efectuarea monitoringului pentru societate ce ține de calitatea învățământului non-profesional de cultură fizică a absolvenților de profil învățământul primar.

BIBLIOGRAFIE

- 1 АЛЕКСАНДРОВ, С.Г. *Генезис, систематика и технология использования народных игр кубанского казачества в физической подготовке учащихся кадетских корпусов*: дис. канд. пед. наук. Краснодар, 2009. 229 с. 61:00-13/956-6.
- 2 АЛЕКСАШИНА, А., УМЕРОВА, Л.Р. Особенности профессиональной компетентности учителя начальных классов. В: *Традиции и новации в педагогике начальной школы*: сборник научных трудов, посвященных 25-летию ГБОУВО КИПУ. 2018. С. 19-21. ISBN: 978-5-907032-30-9.
- 3 АЛТУНИНА, О.Е., КИРИЛЛИНА, Н.И. Применение русской лапты на уроках физической культуры в МОУ СОШ № 45 г. Орла. В: *Наука-2020*. 2017. № 3. С. 116-120. ISSN 2413-6379.
- 4 АНАНЬЕВ, Б.Г. *Избранные психологические труды*: В 2-х т. Т. II / Под. Ред. А.А. Бодалева и др. М: Педагогика, 1980. 288 с.
- 5 БАДИК, А.Е., СОВПЕЛЬ, Е.В., КОВАЛЕВ, С.А. Динамика показателей физической подготовленности студентов государственного института управления и социальных технологий БГУ на занятиях по физической культуре. В: *Вопросы физического воспитания студентов вузов*: сб. науч. Ст. Вып.12. Минск: БГУ, 2016. С. 129-133. ISSN 1995-5625.
- 6 БАЛАМУТОВА, Н.М. Педагогический контроль физического состояния студентов по результатам исследования функциональных показателей сердечно-сосудистой системы В: *Физическое воспитание студентов*. 2013. №1. С. 7-11. ISSN 2223-2125.
- 7 БЕЛЕЦКИЙ, С.В., МАКАРЕНКО, А.В., ПОНКРАТОВ, В.Н., АВЕРИНА, Д.В. Экспресс контроль базовых знаний по теории физической культуры в вузе. В: *Физическая культура, спорт, туризм: инновационные проекты и передовые практики*: материалы Международной научно-практической конференции, посвященной 90-летию основания кафедры физического воспитания. 14–15 мая 2019 г. Москва: ФГБОУ ВО «РЭУ им. Г.В. Плеханова». 2019. С.41-44. ISBN 978-5-7307-1518-9.
- 8 БЕЛОВА, А.А., ФЕДОРЕНКО, Т.Г. Управление процессом становления профессиональной компетентности будущих учителей начальных классов. В: *Современные векторы развития образования: актуальные проблемы и перспективные решения*: сборник научных трудов научно-практической конференции. В 2-х частях. 2019. С. 585-588. ISBN: 978-5-98923-894-1.
- 9 БОГУЦКАЯ, Т.В. Формирование профессионально-педагогической готовности будущих учителей к социальному воспитанию школьников. В: *Герценовские чтения. Начальное образование*. 2019. Т.10. №1. С.267-276. ISSN: 2310-3183.
- 10 ВАСИЛЬЕВ, Ю.А. Роль национальной игры в социализации дошкольников в условиях сельской ДОО. В: *Качество дошкольного образования: формирование социально-коммуникативной компетентности дошкольника*: сборник научных трудов II-ой всероссийской научно-практической конференции / под. Общ. Ред. Т.И. Никифоровой, Л.В. Поповой, М.К. Ивановой. Чебоксары: ЦНС «Интерактив плюс». 2016. С. 240-244. ISBN 978-5-9908673-0-7.
- 11 ВЫПРИКОВ, Д.В., БУЯНОВА, Т.В., БОДРОВ, И.М., ГОЛУБНИЧИЙ, С.П. Физическое воспитание молодежи в контексте социальных преобразований. В: *Культура физическая и здоровье*. 2018. №2 (66). С. 22-25. ISSN 1999-3455.
- 12 ГАДЖИАГАЕВ, А.С. *Традиционные игры народов Южного Дагестана и их воспитательное значение*: автореф. дисс. канд. Пед. наук. Махачкала. 2012. 26 с. 6112-13/550.
- 13 ДАНАИЛ, С.Н., ДАНАИЛ, С.С. Моделирование коммуникативной дидактической деятельности учителей физической культуры у студентов-практикантов в аналитической системе «урок-стереотип»: сравнительный контекст. В: *Problemele acmeologice în domeniul culturii fizice: Conferința științifică internațională*. Chișinău: USEFS. 2017. p. 87-95. ISBN 978-9975-131-55-1

14 ДАНАИЛ, С., ТИМУШ, М., БРАНИШТЕ, Г. Программа поэтапного формирования коммуникативных компетенций у студентов факультетов физического воспитания. В: *Университетский спорт в современном образовательном социуме: Мат-лы междунар. науч.-практ. конф. Минск, 23-24 апреля 2015 г.* Минск: БГУФК. 2015. Ч.1. С.139-143. ISBN 978-985-569-035-2.

15 ДИМИТРЕНКО, Е.В. Формирование культуры здоровья у студентов специальных медицинских групп. Проблемы и пути решения. В: *Збірник наукових праць «Сучасні проблеми фізичного виховання, спорту та здоров'я людини».* Кам'янець-Подільський: «Друкарня «Рута». 2015. Вып. 6. С. 40-49. ISBN 978-966-2771-83-1.

16 ЕКИМОВА, К.В. Влияние дополнительных занятий физической культурой на физическое развитие младших школьников в предметной области «Физическая культура». В: *Инновационные компетенции и креативность в психологии и педагогике: сборник статей по итогам Международной научно-практической конференции (Оренбург) в 2ч. Ч.1.* Стерлитамак: АМИ, 2017. С. 93-96. ISBN: 978-5-906996-37-4

17 КАРАСЕВА, Г.И. *Национальная игра как фактор формирования этнокультурной идентичности коренных народов Республики Саха (Якутия):* автореф. дисс. канд. Пед. наук. СПб, 2012. 26 с. 61 12-13/670.

18 КНЯЗЕВА, О.Л. МАХЕЕВА, М.Д. *Приобщение детей к истокам русской народной культуры: Программа: учебно-методическое пособие.* С-Пб.: Детство-Пресс. 2010. 158 с. ISBN 978-5-89814-013-1.

19 КУЛАКОВА, Н.И., БРЮСОВ, Е.Ю., ТУРКИНА, Л.В., СЕСОРОВА О.В. Внеурочные формы организации школьников в системе физкультурного образования будущих учителей. В: *Антропные образовательные технологии в сфере физической культуры: Сб. статей по материалам III Всероссийской научно-практической конференции.* В 2-х томах. НГУ им. К. Минина. Нижний Новгород. 2017. С. 97-100. ISBN:978-5-85219-546-3.

20 МЕЛЬНИКОВ, Ю.А. *Методика использования подвижных игр народов России в физическом воспитании студенческой молодёжи:* автореф. дисс. канд. пед. наук. Волгоград. 2011. 23с. 61 11-13/1666

21 МИФТАХОВ, Р.А. *Физическое воспитание подростков на основе этнопедагогических традиций в условиях модернизации образования:* дисс. канд. Пед. наук. Казань. 2015. 189 с. 005563212

22 ПАВЛЮЧЕНКО, О.А. *Физическое воспитание студентов с ослабленным здоровьем на основе применения национальных игр Хакасии:* автореф. дис. Канд. Пед. наук. Красноярск. 2009. 25 с. 03484930.

23 ПАНОВ, Е.Е. Игры как оптимальное средство развития профессионально важных качеств у студентов в процессе физического воспитания. В: *Актуальные проблемы физической культуры, спорта, туризма и рекреации: Мат-лы IV Всероссийской с международным участием научно-практической конференции студентов и аспирантов, г. Томск, 21 апреля 2016 г.* Томск: STT. 2016. С. 118-121. ISBN 978-5-93629-557-7

24 Стратегия развития образования на 2014-2020 гг. «Образование – 2020» [citat: 21.10.2017] <https://www.globalpartnership.org/sites/default/files/2016-06-moldova-education-strategy-2014-2020-russian.pdf>

25 ТУХБАТШИНА, А.Р., ГАНЕЕВА, Р.Р. ШАТУНОВ, Д.А. Физическое воспитание и физическая подготовленность студенческой молодежи. В: *Актуальные проблемы физической культуры, спорта, туризма и рекреации: Мат-лы IV Всероссийской с международным участием научно-практической конференции студентов и аспирантов, г. Томск, 21 апреля 2016 г. (под ред. Канд. Биол. Наук А.В. Кабачковой).* Томск: STT. 2016. С. 169-171. ISBN 978-5-93629-557-7.

26 ФАЗЕНДА, Н.П. *Методика применения народных подвижных игр на уроках физической культуры в 6 классах в школах Мозамбика:* автореф. дис. Канд. Пед. наук. Тамбов. 2012. 23 с. 005008736

PUBLICAȚIILE LA TEMA TEZEI DE DOCTOR

Articole în reviste științifice

1. САМОЛЮК О.И. Развитие физических качеств студентов вуза с помощью молдавских народных подвижных игр. В: *Современные проблемы науки и образования*. 2015. № 5.; URL: <http://www.science-education.ru/ru/article/view?id=21620> (дата обращения: 23.10.2020). ISSN 2070-7428
2. САМОЛЮК, О.И., СОБЯНИН, Ф.И. ЗАЙЦЕВА, С.М. Классификация молдавских народных подвижных игр как специфических средств физической культуры для учащейся молодежи. В: *Вестник Тамбовского университета: Серия: Гуманитарные науки*. 2016. № 2. С.47-55. ISSN 1810-0201.
3. МИРОНОВА, Т.А. АРСЕЕНКО, Е.А. СОБЯНИН, Ф.И. САМОЛЮК, О.И. Особенности возникновения новых видов спорта. В: *Вестник Тамбовского университета. Серия: Гуманитарные науки*. 2017. Т 22. № 4. С. 74-80. ISSN 1810-0201.
4. САМОЛЮК, О.И. Применение молдавских народных подвижных игр в физкультурном образовании студентов вуза. В: *Проблемы современного педагогического образования. Серия: Педагогика и психология*. Ялта, 2018. №58. Ч.3. С. 228-232. ISSN 2311-1305
5. САМОЛЮК, О.И. Условия формирования профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в рамках элективного курса по физической культуре. В: *Вестник Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко. Физическое воспитание, спорт и здоровье человека*. 2019. вып.12. Ч.1., стр. 71-78 ISSN 2309-8082.
6. САМОЛЮК, О.И. Особенности профессионально-важных физических качеств учителя начальных классов. В: *Педагогический вестник. Научный журнал: Новосибирск-Ялта: Изд. АНС «СибАК»*. 2019. Вып. 6. С. [59-62. ISSN 2618-818X](#).

Articole în culegeri științifice

7. САМОЛЮК О.И. Педагогическое значение молдавских народных подвижных игр. В: *Современные проблемы физической культуры, спорта и здоровья человека: Совместное украино-молдавское международное научное издание*. Каменец-Подольский НУ им. И. Огиенко, 2011. Выпуск 3. С. 191-195.
8. САМОЛЮК, О.И. Краткая историческая характеристика молдавских народных подвижных игр. В: *Пути оптимизации физического воспитания, спортивной тренировки, оздоровительной и адаптивной физической культуры: мат-лы II Всерос. НПК, посвящ. 65-летию физк.-спорт. образ. на Тамбовщине*. Тамбов: ТГУ им. Г.Р. Державина, 2012. С. 288-294.
9. САМОЛЮК, О.И., КОВАЛЕВА, Р.Е. Развитие быстроты у студентов средствами молдавских народных подвижных игр. В: *Психолого-педагогические проблемы воспитания быстроты: Материалы международной электронной научно-практической конференции*. – Тирасполь, 2013. 204 с. С.176-181. URL: [https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjs0LPnNnsAhWTHHcKHYZPАН0QFjAAegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Fsport.spsu.ru%](https://www.google.com/url?sa=t&rct=j&q=&esrc=s&source=web&cd=&ved=2ahUKEwjs0LPnNnsAhWTHHcKHYZPАН0QFjAAegQIBxAC&url=http%3A%2F%2Fsport.spsu.ru%2F)

[2Fbiblioteka%2Fcategory%2F1-materialy-konferentsii%3Fdownload%3D9%3Apsikhologo-pedagogicheskie-problemy-vozpitanija-bystroty&usg=AOvVaw0SaohTDUIQo5uDKobuGYoc](#) (Дата обращения 29.10.2020).

10. САМОЛЮК О.И. Народные подвижные игры и состязания как средство физического воспитания молодежи. В: *Современные проблемы физической культуры, спорта и здоровья человека: Совместное украино-молдавское международное научное издание*. Каменец-Подольский НУ им. И. Огиенко, 2014. Выпуск 5. С.94-98.
11. САМОЛЮК, О.И. Особенности применения молдавских народных подвижных игр в физической подготовке студентов вуза. В: *Психолого-педагогические и физиологические аспекты построения физкультурно-оздоровительных программ и обеспечение их безопасности: сборник материалов 2 международной научной конференции*. Ростов-на-Дону: изд-во ЮФУ, 2015. С.168–175 ISBN 978-5-9275-1601-8.
12. САМОЛЮК, О.И. Особенности патриотического воспитания на занятиях по физической культуре со студентами вуза. В: *Технологии историко-патриотического воспитания населения России: Мат-лы Всеросс. конкурса студентов и аспирантов, г. Сочи, 01.06.2017-18.10.2017*. Сочи: СГУ, 2017. С. 69-73. ISBN 978-5-88702-602-2.

Manuale

13. САМОЛЮК, О.И., ШЕМЕТОВ, А.П., АРМАНОВ С., ДАНАИЛ, С. *Традиционные средства физкультурного образования молдаван: учебное пособие*. Кишинэу: «Valinex». 2019. 138 р. ISBN 978-9975-68-380-7.
14. САМОЛЮК, О.И., ШЕМЕТОВ, А.П. А.П., АРМАНОВ С., ДАНАИЛ, С. *Физическое воспитание младших школьников во внеурочной системе занятий: Учебно-методическое пособие*. Кишинэу: «Valinex». 2019. 111 р. ISBN 978-9975-68-381-4.

АННОТАЦИЯ

Самолук Ольга

Формирование профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в содержании курса «Молдавские народные подвижные игры»

Диссертация доктора педагогических наук. Кишинев, 2021

Структура диссертации: введение, три главы, выводы и практические рекомендации, библиография из 249 наименований, 8 приложений, 127 страниц основного текста, 25 таблиц, 10 рисунков. Результаты исследования опубликованы в 14 научных работах.

Ключевые слова: компетенции, профессионально-прикладная физическая подготовка, начальное образование, педагогическое образование, учитель начальных классов, физическая культура, молдавские народные подвижные игры, профессиограмма, методика, элективный курс.

Область исследования: физическая культура, спорт, кинезиотерапия и рекреация

Научно-исследовательские цели: совершенствование процесса формирования профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в рамках элективного курса «Молдавские народные подвижные игры».

Задачи исследования: 1. Изучение теории и практики формирования профессионально-прикладных компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в процессе непрофессионального физкультурного образования в вузе. 2. Оценка уровня психофизических и профессионально-прикладных педагогических компетенций у студентов профиля «Начальное образование» в системе образовательного содержания подвижных игр дисциплины «Физическое воспитание». 3. Определение содержания профессионально-прикладных компетенций и оптимальных условий их формирования у студентов профиля «Начальное образование» в рамках элективного курса «Молдавские народные подвижные игры». 4. Теоретическая разработка и экспериментальное обоснование программы элективного курса по физической культуре на основе молдавских народных подвижных игр и методики ее реализации, направленных на формирование профессионально-прикладных педагогических компетенций у студентов профиля «Начальное образование».

Научная новизна и оригинальность – разработка положений системного и деятельностного подходов в рамках элективного курса «Молдавские народные подвижные игры», как основы по созданию условий для поэтапного формирования у студентов профиля «Начальное образование» знаний, умений/навыков и качеств/ценностей, составляющих триаду категориальных педагогических компетенций – когнитивных/гностических, операционных/практических и ценностных/личностных в области теории и методики организации и проведения подвижных игр с учащимися начальных классов.

Полученные результаты: теоретическое и практическое обоснование программы поэтапного формирования профессионально-прикладных компетенций, а также методики применения молдавских народных подвижных игр в процессе непрофессионального физкультурного образования у студентов профиля «Начальное образование».

Теоретическая значимость: (1) определены и теоретически обоснованы условия формирования профессионально-прикладных и сопряженных педагогических компетенций, как объективная необходимость совершенствования содержания программы обучения будущих учителей начальных классов и реализуемые на основе деятельностного и системного подходов в рамках элективного курса «Молдавские народные подвижные игры»; (2) определено содержание профессионально-прикладных физических и личностных качеств, необходимых учителю начальных классов для успешной реализации профессионально-педагогической деятельности; (3) пересмотрено и дополнено таксономическое содержание, составляющее конструкцию классификации подвижных игр; (4) расширены представления об исторической, культурной и педагогической ценности молдавских народных подвижных игр.

Прикладная значимость исследования состоит в успешной реализации программы элективного курса по физической культуре на основе молдавских народных подвижных игр и методики ее реализации в рамках непрофессионального физкультурного образования, что позволяет ее рекомендовать для внедрения в процесс формирования личности учителя начальных классов профильных вузов.

Внедрение научных результатов: Экспериментальная программа и методика были внедрены в практику преподавания предмета «Элективные курсы по физической культуре» на факультете педагогики и психологии в ПГУ им. Т.Г. Шевченко.

ADNOTARE
Samoliuc Olga

**«Formarea competențelor profesionale aplicative la studenții profilului «Educația primară» în
conținutul cursului «Jocuri dinamice moldovenești»**

Lucrarea de disertație a doctorului în științe pedagogice. Chișinău, 2021.

Structura disertației:introducere, trei capitole, concluzii și recomandări practice, bibliografie din 249 denumiri, 8 anexe, 127 pagini - text de bază, 25 tabele, 10 desene. Rezultatele cercetării sunt publicate în 14 lucrări științifice.

Cuvinte cheie: competențe, pregătire fizică profesional- aplicativă, învățământ primar, educație pedagogică, învățător la clasele primare, educație fizică, jocuri dinamice moldovenești, profesiogramă, metodologie, curs electiv.

Domeniul cercetării: educația fizică, sport, kinetoterapie și recreere

Scopul studiului: perfecționarea procesului de formare a competențelor profesionale și aplicate în rândul studenților de profil « Educație primară» în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice moldovenești».

Obiective de cercetare: 1. Studiarea teoriei și practicii de formare a competențelor profesional-aplicative la studenții de profil «Educația primară» în procesul educațional non-profesional de cultură fizică în cadrul ciclului universitar. 2. Evaluarea nivelului competențelor psihofizice profesional-aplicative și pedagogice la studenții de profil « Educația primară» în sistemul conținutului educațional al jocurilor dinamice la disciplina «Educația fizică». 3. Determinarea conținutului al competențelor profesional-aplicative și condițiilor optime de formare ale lor la studenții de profil «Educația primară» în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești». 4. Elaborarea teoretică și fundamentarea experimentală a programei cursului electiv de cultură fizică pe baza jocurilor dinamice populare moldovenești și a metodicii de implementare a acesteia, orientate spre formarea competențelor profesional-aplicative psihofizice și pedagogice la studenții de profil «Educația primară».

Caracterul inovativ și originalitatea cercetării constă în elaborarea prevederilor abordărilor sistemice și de activitate în cadrul cursului electiv «Jocuri dinamice populare moldovenești», ca bază pentru crearea condițiilor pentru dobândirea treptată în rândul studenților de profil «Educație primară» a cunoștințelor, abilităților/ competențelor și calităților / valorilor, care alcătuiesc triada competențelor pedagogice categoriale – cognitive/ gnostice, operaționale / practice și valorice / personale în domeniul teoriei și metodicii organizării și desfășurării jocurilor dinamice cu copii din ciclul primar.

Principala problemă soluționată: fundamentarea teoretică și practică a programului de formare treptată a competențelor profesional-aplicate, precum și metodologia utilizării jocurilor populare moldovenești în aer liber în procesul de educație fizică neprofesională în rândul studenților cu profil «Educația primară».

Semnificația teoretică a studiului rezidă în faptul că: (1) condițiile pentru formarea competențelor profesional-aplicative și pedagogice conexe au fost determinate și fundamentate teoretic, ca o necesitate obiectivă de perfecționare a conținutului programei de formare a viitorilor învățători de clasele primare, ca fiind aplicabile pe baza unei abordări sistemice și de activitate în cadrul cursului electiv „Jocuri dinamice populare moldovenești»; (2) a fost determinat conținutul calităților profesional-aplicative fizice și personale, indispensabile unui învățător de clasele primare pentru realizarea cu succes a activității profesional-pedagogice; (3) a fost revizuit și completat conținutul taxonomic, care constituie construcția clasificării jocurilor dinamice; (4) au fost extinse concepțiile despre valoarea istorică, culturală și pedagogică a jocurilor dinamice populare moldovenești.

Semnificația practică a cercetării constă în executarea cu succes a programei cursului electiv de cultură fizică, bazată pe jocurile dinamice moldovenești, și metodicii de realizare a acesteia în cadrul studierii culturii fizice neprofesionale, ceea ce poate fi recomandabil pentru implementare la instituțiile specializate de învățământ superior în procesul de formare a personalității învățătorului de clasele primare.

Implementarea rezultatelor cercetării: Programul experimental și metodologia au fost introduse în practica predării disciplinei «Cursuri electiv în educația fizică» la Facultatea de Pedagogie și Psihologie de la Universitatea de Stat din Transnistria n.d. «T.G. Șevcenco».

ANNOTATION

Olga Samoliuc

The formation of professional and applied competencies among students of the “Primary Education» profile in the content of the course «Moldavian national mobile games».

Dissertation of the professor of pedagogical sciences. Chisinau, 2021.

The structure of dissertation: introduction, three chapters, conclusions and practical recommendations, bibliography (249 sources), 8 appendices, main text (127), 25 tables, 10 pictures. The research results are published in 14 scientific papers.

Key words: competences, professional-applied physical training, primary education, pedagogical education, primary school teacher, physical education, Moldavian national mobile games, methodology, elective course.

Research area: physical education, sports, kinetotherapy and recreation.

The purpose of the research is to improve the process of forming professional and applied competences for students of the «Primary education» profile in the content of non-professional physical education at the University.

Research objectives: 1) The study of the theory and practice of the formation of professional and applied competencies among students of the «Primary education» profile in the process of non-professional physical education at the university. 2) Assessment of the level of psychophysical and professionally applied pedagogical competencies among students of the «Primary education» profile in the system of educational content of outdoor games of the discipline «Physical education». 3) Determination of optimal conditions for the formation of professional and applied competencies among students of the «Primary education» profile in the framework of the elective course «Moldovan folk outdoor games». 4) Theoretical development and experimental substantiation of the program of an elective course in physical culture based on Moldovan folk outdoor games and methods of its implementation, aimed at the formation of professional and applied competencies among students of the «Primary education» profile.

Scientific novelty: is to develop the provisions of a systemic and activity-based approach within the elective course «Moldovan folk outdoor games», as the basis for creating conditions for the gradual formation of students of the «Primary education» profile of knowledge, skills / abilities and qualities / values that make up the triad of categorical pedagogical competencies - cognitive / gnostic, functional / practical and value / personal in the field of theory and methodology of organizing and conducting outdoor games with primary school students.

The main problem solved is the theoretical and practical justification of the program of step-by-step formation of professional and applied competences, as well as the methods of using Moldavian national mobile games in the process of non-professional physical education for students of the «Primary education» profile.

The theoretical significance of the research: (1) the conditions for the formation of professionally applied and associated pedagogical competencies are determined and theoretically substantiated, as an objective need to improve the content of the training program for future primary school teachers and are implemented on the basis of an activity-based and systematic approach within the framework of the elective course «Moldovan folk mobile games»; (2) obtained data on professionally important psychomotor qualities of primary school teachers; (3) revised and supplemented the taxonomic content, which constitutes the construction of the classification of outdoor games; (4) the understanding of the historical, cultural and pedagogical value of the Moldovan folk outdoor games has been expanded.

The applied significance of the research lies in the successful implementation of the program of an elective course in physical culture based on Moldovan folk outdoor games and the methodology of its implementation within the framework of non-professional physical education, which allows us to recommend it for implementation in the process of forming the personality of a primary school teacher of specialized universities.

Implementation of the research results: the experimental program and methodology were introduced into the practice of teaching the subject «Elective courses in physical education» at the faculty of pedagogy and psychology at T.G. Shevchenko Transnistrian State University.

SAMOLIUC OLGA

**FORMAREA COMPETENȚELOR PROFESIONALE APLICATIVE LA STUDENȚII
PROFILULUI «EDUCAȚIA PRIMARĂ» ÎN CONȚINUTUL CURSULUI «JOCURI
DINAMICE MOLDOVENEȘTI»**

Specialitatea: 533.04 – Educație fizică, sport, kinetoterapie și recreație

**REZUMATUL
tezei de doctor în științe pedagogice**

**Aprobat spre tipar: 21.05.2021.
Hârtie ofset. Tipar ofset
Coli de tipar 1 п.л.**

**Formatul hârtiei
Tirajul: 30
Comanda № 25**

**Universitatea de Stat de Educație Fizică și Sport
MD-2024, Republica Moldova, Chișinău, str.A.Doga, 22**